

ALEVİLİK VE ŞERİAT

Şeriat kelimesi alevî literatüründe aynı zamanda devlet anlamına da gelmektedir.

Kemal CEBECİK

Son zamanlarda yapılan bazı yayınlarda, ısrarla alevîlerin şerîata karşı oldukları tezi işlenmektedir. Bu yazıda alevî gruplar üzerinde yaptığımız bir araştırmanın sonuçları değerlendirilecektir.

Şeriat, alevîler için karşı olunması gereken bir kavram değildir. Alevî inancına göre, itikad dört makamdır. Bunlar, **şeriat, tarikat, marifet** ve **hakikat** makamlarıdır. Bu makamlar, ilkokul, ortaokul, lise ve üniversite eğitimine benzetilebilir. Nasıl ki, ortaokulda okuyanlar ilkokulda okuyanlar gibi davranmak zorunda değilse, lisede okuyanlar ortaokuldan, üniversitede okuyanlar da liseden sorumlu değildir. Bu itikad makamlarında da tarikat makamında olanlar şeriatdan, marifet makamında olanlar tarikat ve şeriatdan, hakikat makamında olanlar da marifet, tarikat ve şeriatdan sorumlu değildir. Şeriat, Kur'an'ın hükümleridir. Bu hükümlerin gerektirdiği ibadetler ancak şeriat makamında olanları ilgilendirir. Alevîler kendilerinin tarikat makamında olduklarına, dolayısıyla şeriatın icaplarından muaf olduklarına inanmaktadırlar. Bu sebeple alevîler için şeriat, karşı olunması gereken bir kavram olmayıp, aksine geçilmiş bir makamdır. Her makamın ibadeti ayrıdır. **«Şeriatkiler camiye gider, tarikatkiler cem'e gider»** sözü bunun delilidir.

Şeriat kelimesi, alevî literatüründe aynı zamanda devlet anlamına da gelmektedir. Acaba alevîlerin karşı olduğu ileri sürülen şeriat, bu anlamdaki şeriat olabilir mi?

Bilindiği gibi alevîler her yıl «görgü» den geçer. Görgü, bir yılda olup, biten işlerden dolayı, herkesin dede huzurunda baş eğip, «Hakkı olan istesin» denen bir

hukuk kurumudur. Görgü'de tarikat ehli olan sofular ve oniki hizmet mensupları sol tarafa, şeriat ehli olan muhtar ve azalar sağ tarafa oturur. Görülecek olan talip önce şeriat ehlinde sorulur. Bu soru aynen şöyledir: «Padişahın otuziki tekli-fatınca nasıldır?» Görgü'de şeriat muhtar ve azalar temsil eder. Eğer talip devlete karşı yükümlülüklerini yerine getiriyor ve devlete itaat ediyorsa muhtar: «İyidir, Allah razı olsun» der. Ancak bundan sonra diğer farzlara geçilir. Bir talipten şeriat makamı razı gelmezse, yakınılan sebep ortadan kalkıncaya kadar o talip düşkündür. Yani iyi talip olmanın ilk şartı, şeriatın razı olmasıdır.

Görüldüğü gibi tarikatla şeriat ayrı ayrı düşünülen kurumlardır. Alevîlerin daima şeriate karşı oldukları iddiası gerçeği yansıtmamaktadır.

Yukarıda belirttiğim hususlar, Sıraçlar arasında yaptığım incelemeler sırasında bizzat tarafımdan tespit edilmiştir.

Gerçeği yansıtmayan yayınlarda tahrik unsurları bulunduğu endişesini yalnızca konuya vakıf olanlar duymamakta, Almanya **Alevîler Birliği** genel başkanı ve aynı zamanda «dede» olan Süleyman CEM şu sözlerle endişelerini ifade etmektedir. «... Özellikle bir dergide çıkan «Susmayaçağız» başlığı beni çok rahatsız etti. Bütün Alevîler bu yazıyı dikkatle okumalı. O başlık sanki Alevîleri bir isyana çağırıyor gibiydi. Bunun kimseye faydası yok...» İnaniyorum ki, aklı başında olan alevîler de «**Alevîler Şeriate daima karşı olmuşlardır**» başlığından aynı endişeyi duymuşlardır.